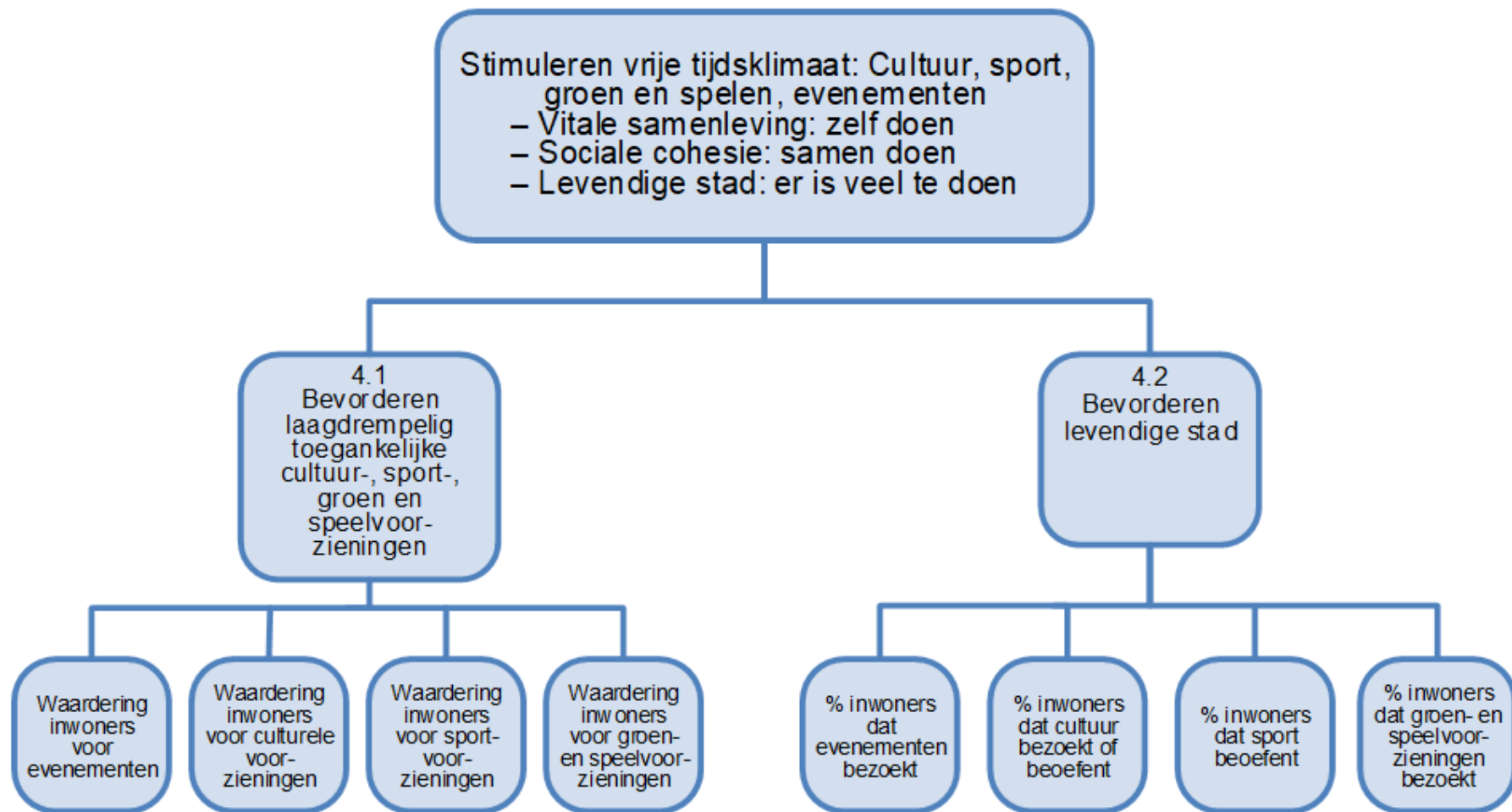

gemeente
Zoetermeer

Programma 4 Vrije tijd

Algemene doelstelling: Stimuleren vrijetijdsklimaat: kunst en cultuur, sport, groen en spelen, evenementen

De vrijetijdsector stond in 2022 onder druk. Het jaar startte in lockdown door COVID-19, met grote uitdagingen voor zowel professionele als amateurorganisaties. Alle culturele instellingen bleven gesloten en evenementen werden afgelast. Sportactiviteiten buiten mochten met beperkingen wel doorgaan, evenals bezoek aan speel- en stadsboerderijen en wijktuinen. Na opheffing van de beperkingen twijfelden toch veel inwoners over de gezondheidsrisico's en steeg het aantal deelnemers en bezoekers vooral op de binnenlocaties maar langzaam.

Voor organisatoren in de vrijetijdssector bleef het lastig inspelen op de situatie. Dekking van misgelopen inkomsten van de vorige twee jaar, de kans op een nieuwe coronagolf en de gestegen kosten zorgden voor veel onzekerheid. Steun aan de instellingen bleef nodig.

Ondanks de zorgen bleef de vrijetijdssector grotendeels positief. Aanbieders werkten meer samen en maakten op een betere manier gebruik van elkaars diensten. Zo organiseerden ze samen evenementen en kochten ze samen diensten en producten in.

Ondanks alles zijn er positieve resultaten behaald op alle speerpunten.

- Het laagdrempelig vrijetijdsaanbod in de wijken is uitgebreid, onder meer door de combinatiefunctionarissen sport en de start van Wijk (cultuuraanbod in de wijken).
- Gemeente en de cultuursector maakten samen de uitvoeringsagenda bij de Cultuurvisie 2030. De raad stelde deze vast.
- Er is hard gewerkt aan de bouw van het zwembad, maar door de ontwikkelingen in de wereld zijn de prijzen gestegen en was er een tekort aan bouwmaterialen. Dit vertraagde de bouw.
- Voor de nieuwe locatie van Poppodium Boerderij is begonnen met een plan van aanpak.
- De verordening 'investeringsimpuls voor investeringssubsidies en gemeentegarantie amateurverenigingen' is voorbereid voor besluitvorming.
- 'Zoetermeer 60 jaar New Town' is met een uitgebreid programma gevierd.
- Stadsboerderij De Balijhoeve opende feestelijk na een uitgebreide verbouwing.

Doelstelling 4.1 Bevorderen laagdrempelig toegankelijke cultuur-, sport-, groen- en speelvoorzieningen

Zoetermeer had in 2022 nog steeds een sterk aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen. De bestaande voorzieningen bleven in stand en er zijn nieuwe voorzieningen bijgekomen. Verenigingen en instellingen die het zwaar hadden door de COVID-19 beperkingen konden bij de gemeente huurcompensatie en/of noodsteun aanvragen.

Sport

- Uit een onderzoek onder sport- en cultuuraanbieders (de 'verenigingsmonitor') bleek dat veel verenigingen overwegend gezond uit de COVID-19 periode waren gekomen. Dit kwam onder meer door landelijke en lokale ondersteuning. De resultaten van het onderzoek zijn gebruikt om de ondersteuning beter aan te laten sluiten op de vragen van de aanbieders.
- Er is extra geïnvesteerd in sportaccommodaties. Bijvoorbeeld in de was- en kleedruimten van FC Zoetermeer en een nieuwe sporthal aan het Van Doornenplantsoen. De sporthal komt naast de nieuw te bouwen opleidingslocatie van het MOTION Beweegcollege.
- De raad vulde het budget voor de Investeringsubsidie amateurverenigingen aan. Bij TV Buytenwegh kwamen nieuwe padelbanen en buitenmeubilair en bij ALTV padelbanen en een jeugdveld.
- De verbetering van de Krajicek Playground (sportveld) naast basisschool de Regenboog in Meerzicht schoof door naar 2023. De voorbereidingen kostten meer tijd dan gedacht.

Cultuur

- De cultuurorganisaties kregen in 2022 waar nodig COVID-19 noodsteun. Er is een herstelregeling voorbereid die vanaf januari 2023 de cultuursector een extra impuls geeft. Als tegemoetkoming voor de kostenstijging door de hoge inflatie kregen culturele en maatschappelijke organisaties die in 2022 boven de € 20.000 subsidie ontvingen, nog 2,5% extra subsidie toegekend.
- Vanaf 2022 nam de gemeente de subsidiëring van kleine culturele projecten op zich. Veertien projecten kregen een bijdrage uit deze regeling.
- Dertien culturele partners, waaronder het Nationaal Videogame Museum, Storytellers, Herberg Oude Kerk Zoetermeer en Ebony Ensemble, kregen een subsidie voor de uitvoering van hun jaarprogramma.
- Vijf culturele basisinstellingen kregen voor het eerst een vierjarige subsidie toegekend. Dat waren het Stadstheater Zoetermeer, Openbare Bibliotheek Zoetermeer, CKC & partners, Kunstgarage Franx en Poppodium Boerderij.
- Het college besloot in 2022 de subsidierelatie met Museum De Voorde stop te zetten.
- Er is een onderzoek gestart naar hoe in de toekomst om te gaan met erfgoed(-educatie).
- Er is gestart met een plan van aanpak voor de nieuwe locatie van Poppodium Boerderij.
- Samen met het Nationaal Videogame Museum wordt gezocht naar een definitieve locatie in de binnenstad.
- Met de bibliotheek lopen gesprekken om in het kader van de bezuinigingstaakstelling de wijkvestigingen om te vormen. Deze gesprekken lopen door in 2023..
- Kunstgarage Franx opende in maart officieel haar deuren aan de Vlamingstraat. Deze kunsthall biedt een gevarieerd programma, met diverse kunstvormen waaronder fotografie en design, werkplaatsen, een winkel en laagdrempelige randprogrammering voor inwoners en bezoekers van Zoetermeer.
- De Cultuurmakelaar startte in 2022 in zijn nieuwe rol als onafhankelijk adviseur en ondersteuner van de cultuursector. Een zichtbaar resultaat van zijn werk is de lancering van de website www.cultuur079.nl.
- Vanuit de Percentageregeling beeldende kunst kwam een nieuw kunstwerk bij het IKC De Gaerde. Het bestaat uit bijzondere reliëftegels waarmee kinderen kunnen spelen.

Groen, Spelen, Leren

- De stadsboerderijen waren tijdens de lockdown beperkt open. Na het opheffen van de beperkingen trokken de bezoekerscijfers snel weer aan, met name bij Speelboerderij Het Buitenbeest. Ook Stadsboerderij De Balijhoeve ontving na de verbouwing en de feestelijke heropening meer bezoekers dan voorheen. De nieuwe Beleeftuin op het terrein van de Balijhoeve trok ook extra bezoekers. Actieve wijkbewoners zorgden samen wekelijks voor het onderhoud van de tuin. Zo werd de Balijhoeve een mooie locatie voor de sociale ontmoeting.
- In 2022 is gestart om de speel- en stadsboerderijen voor iedereen beter toegankelijk te maken. Als proef is op Speelboerderij Het Buitenbeest een pictogrammenbord geplaatst voor kinderen die niet kunnen spreken of moeite hebben met het begrijpen van de Nederlandse taal.
- De schooltuinprogramma's gingen in 2022 allemaal door. Alle school- en wijktuinen waren door de grote belangstelling volledig bezet en vele vrijwilligers hielpen bij het onderhoud.
- Eind december is tussen Stadsboerderij De Balijhoeve in Zoetermeer en bezoekerscentrum De Papaver in Delft het bijenlint 'Buytenhout' gerealiseerd. Het lint draagt bij aan de verbetering van de leefomgeving van bijen en aan natuureducatie. En het is een uitnodigende wandelroute.

Waardering inwoners voor evenementen (Realisatie 2022)

Omschrijving

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor grootschalige en kleinschalige evenementen gedeeld door 2.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,8	7,8
Realisatie	0,0	7,7

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Vorig jaar is geen meting gedaan vanwege de COVID-19-maatregelen. In 2022 was er een positief resultaat na een lastig jaar.

Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2022)

Omschrijving

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor Museum de Voorde, CKC & partners, Bibliotheek Zoetermeer, Stadstheater Zoetermeer, Poppodium Boerderij, Filmhuis Cameo, Franx en het door de respondent laatst bezochte festival/grootschalig evenement, gedeeld door 8.

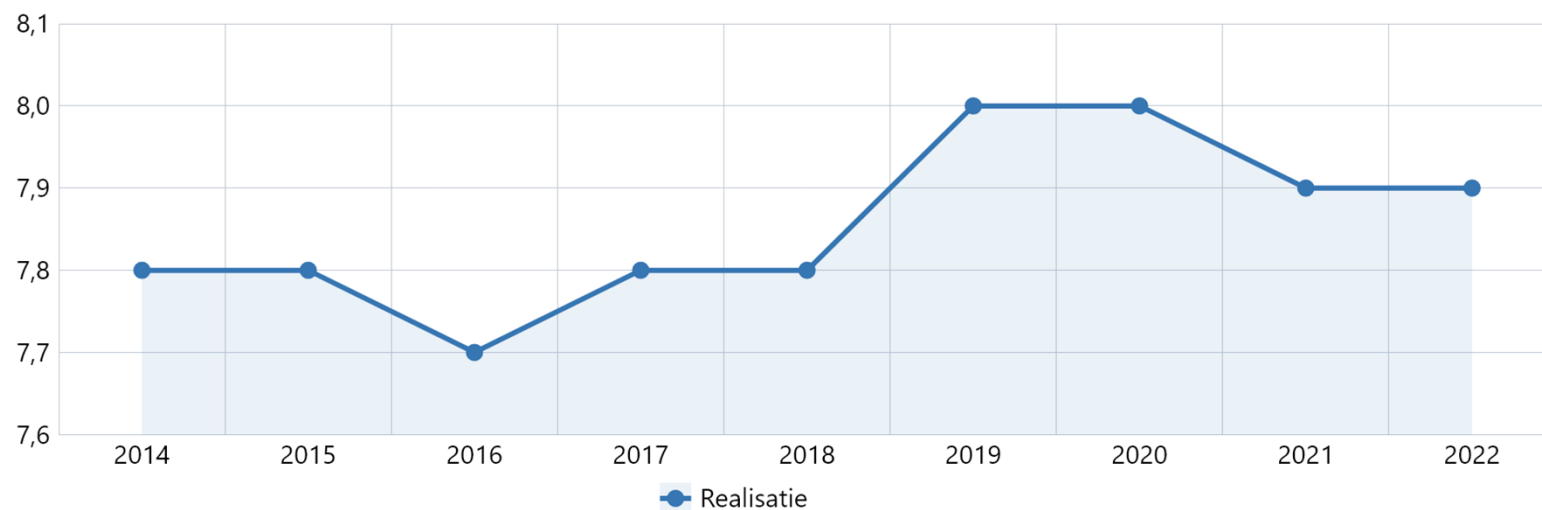
Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,9	7,9
Realisatie	7,9	7,9

Trendgrafiek Waardering inwoners voor culturele voorzieningen (Realisatie 2022)

Omschrijving

Som van de (gewogen naar aantal respondenten) gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor Museum de Voorde, CKC & partners, Bibliotheek Zoetermeer, Stadstheater Zoetermeer, Poppodium Boerderij, Filmhuis Cameo, Franx en het door de respondent laatst bezochte festival/grootschalig evenement, gedeeld door 8.

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: Vanaf 2022 is ook het Nationaal Videogame Museum in de Stadspeiling opgenomen. Als deze wordt meegenomen, komt het gewogen gemiddelde op een 8,0.

Waardering inwoners voor sportvoorzieningen (Realisatie 2022)

Omschrijving

Som van de gemiddelde rapportcijfers van de respondenten van de Stadspeiling voor binnensportvoorzieningen, buitensportvoorzieningen, zwembaden, commerciële sportvoorzieningen en sportverenigingen gedeeld door 5.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,0	7,0
Realisatie	6,6	6,6

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Net als eerdere jaren is het waarderingscijfer voor de zwembaden in Zoetermeer laag (4,6). Dit brengt het totaalgemiddelde voor de waardering van de sportvoorzieningen naar beneden.

Waardering inwoners voor groen- en speelvoorzieningen (Realisatie 2022)

Omschrijving

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	8,0	8,1

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: De Stadsboerderijen werden gewaardeerd met een 8,0 en de wijktuinen met een 8,2.

Doelstelling 4.2 Bevorderen levendige stad

Na een korte periode van lockdown bloeide het aanbod van activiteiten weer op. Hoe verder het jaar vorderde hoe meer aanbod er kwam. Inwoners kregen meer vertrouwen om er op uit te gaan en aanbieders durfden meer op te pakken. Toch uitten organisatoren en aanbieders hun financiële zorgen. Zeker toen de oorlog in Oekraïne een nieuwe financiële druk zette door hoge (energie)kosten. Het is onmogelijk om al deze onzekerheden op te vangen vanuit de overheid. Al met al een jaar met dubbele gevoelens; van vertrouwen en optimisme tot financiële onzekerheden.

Sport

- Sportaanbieders en de combinatiefunctionarissen pakten begin 2022 hun activiteiten weer op. De competities gingen weer van start net zoals de vakantie- en wijkactiviteiten, sportieve pauzes op scholen en sportcafés voor sportverenigingen. Het Sportgala werd vanwege de onzekerheden door COVID-19 klein gehouden.
- In 2022 zijn met tijdelijke rijksbudgetten, de leefstijlinterventiegelden en Nationaal Programma Onderwijs(NPO)-gelden, extra combinatiefunctionarissen ingezet . Het doel was om achterstanden in gezondheid en ontwikkeling ontstaan door COVID-19 in te lopen. Zij lieten bijvoorbeeld leerlingen van speciaal onderwijs kennismaken met sportaanbieders, voerden scans voor motorische ontwikkeling (MQ-scans) uit en begeleidden een wandelinitiatief voor mensen met overgewicht. Ook voor 'nieuwkomers' die in Zoetermeer verblijven en voor oudere jongeren (tot 18 jaar) werden activiteiten georganiseerd.
- Vanuit het Zoetermeerse Sportakkoord konden sportaanbieders stimuleringsbudget ontvangen voor het bereiken van nieuwe doelgroepen en het creëren van nieuwe samenwerkingen. Denk hierbij aan freerunning voor ouderen, de realisatie van een KWIEK-beweegroute en lessen drakenbootvaren voor het voortgezet speciaal onderwijs.
- In samenwerking met gemeenten in de regio Haaglanden zijn gezamenlijke initiatieven ontplooid voor aangepast sporten. Denk aan de afstemming van vraag en aanbod in de regio, kennisdeling en de regionale G-sportdag.

Cultuur

- De Cultuurvisie 2030 is samen met ruim zeventig partners uit het culturele veld uitgewerkt tot een uitvoeringsagenda. Hierin staan 64 concrete actiepunten om cultuur in Zoetermeer te versterken. De gezamenlijke uitwerking leverde veel nieuwe samenwerkingen op.
- In de wijken Seghwaert, Meerzicht en Oosterheem zorgde samenwerkingsverband Wijck voor meer cultureel aanbod. Dit gebeurde in overleg met wijkbewoners.
- In november 2022 kreeg Zoetermeer € 310.000 van het ministerie van OCW om een impuls te geven aan jongerencultuur. Hiermee werden acht projecten van kunst- en cultuuraanbieders ondersteund met activiteiten voor jongeren van 14 tot en met 27 jaar.
- De gemeenteraad maakte € 50.000 vrij om de Bibliotheek op School te kunnen onderhouden (motie 2206-27). Hiermee is de bestaande collectie boeken op scholen geactualiseerd en/of uitgebreid.
- In 2022 werden de gemeentelijke Kunst- en Cultuurprijs Zoetermeer en de Stimuleringsprijs voor kunst en cultuur uitgereikt.

Beeldende Kunst

- In het openbare gebied werden 125 kunstwerken onderhouden.

- Een aantal kunstwerken werd verduurzaamd en/of gerestaureerd, waaronder de 15 Triomfbogen en een Floriade-folly op het voormalig Floriadeterrein en de HinkelBanen in de Dorpsstraat.

Erfgoed

- Het jaar 2022 stond in het teken van de zestigste verjaardag van Zoetermeer, als eerste groeikern van Nederland. Onder de titel Zoetermeer 60 jaar New Town organiseerde de gemeente samen met erfgoedorganisaties een mini-symposium, lezingen, tentoonstellingen, excursies en een afsluitend symposium. De activiteiten zijn goed bezocht.
- Er is samen met een begeleidingscommissie doorgewerkt aan het Inventarisatie- en selectieproject naorlogs erfgoed Zoetermeer 1945-1990.
- Open Monumentendag kon dit jaar als vanouds gevierd worden. Het thema sloot aan op het jubileumjaar: Zoetermeer 60 jaar New Town. Een nieuw historisch informatiebord is daarom geplaatst in Palenstein, waar in maart 1966 de eerste paal voor Groot Zoetermeer is geslagen.

Citymarketing

- De subsidieregeling Evenementen is in 2022 herzien. De regeling ondersteunt beeldbepalende evenementen die belangrijk zijn voor de stad, zoals het Bevrijdingsfestival en Live at the Lake.
- Het evenementenbeleid 2016 is geëvalueerd en samen met evenementenorganisatoren en inwoners is het nieuwe 'Evenementenbeleid 2023' opgesteld.

Groen, Spelen, Leren

- Er zijn voorbereidingen getroffen voor twee projecten waarmee kinderen leren over duurzaamheid, klimaat en milieu. Denk bijvoorbeeld aan leerzame speurtochten bij de stadsboerderijen en informatieborden op schoolpleinen.

% inwoners dat evenementen bezoekt (Realisatie 2022)

Omschrijving

% respondenten van de Stadspeiling dat grootschalige evenementen en/of kleinschalige evenementen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	42 %	42 %
Realisatie	0 %	36 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: In 2021 is deze vraag niet meegenomen in de Stadspeiling. Wegens COVID-19 werden veel evenementen afgelast of bij voorbaat niet georganiseerd. Wel is de vraag: "Heeft u de Cultuurwinter (7%) / Cultuurzomer (8%) bezocht?" opgenomen. In 2022 is het evenementenaanbod pas in Q2 langzaam weer op gang gekomen.

% Inwoners dat cultuur bezoekt of beoefent (Realisatie 2022)

Omschrijving

% respondenten van de Stadspeiling dat een culturele voorziening heeft bezocht of dat een eigen culturele activiteit heeft beoefend.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	84 %	84 %
Realisatie	74 %	80 %

Toelichting

Doel gehaald: Nee

Toelichting: Er is een stijging ten opzichte van 2021. Dit komt doordat in 2022 culturele instellingen minder lang gesloten waren. Dat de doelstelling toch niet is gehaald, komt overeen met de landelijke trend dat de deelname aan cultuur achterblijft in vergelijking met 2019.

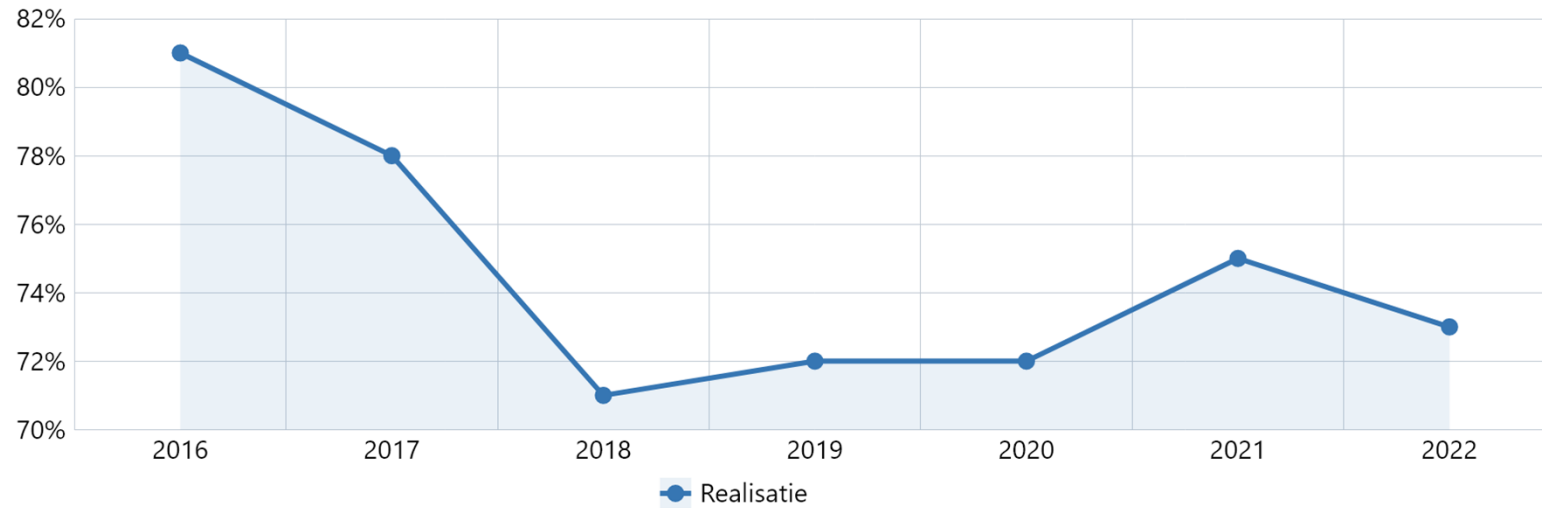
% Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2022)

Omschrijving

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	72 %	72 %
Realisatie	75 %	73 %

Trendgrafiek % Inwoners dat sport beoefent (Realisatie 2022)
Omschrijving

Bron: Stadspeiling

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: De resultaten zijn volgens verwachting.

% Inwoners dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt (Realisatie 2022)

Omschrijving

% respondenten van de Stadspeiling dat groen- en speelvoorzieningen bezoekt.

Bron: Stadspeiling

Type	2021	2022
Begroting	45 %	45 %
Realisatie	26 %	46 %

Toelichting

Doel gehaald: Ja

Toelichting: In 2021 is bij 'realisatie' een onjuist percentage gedeeld. In plaats van 26% moest dit 54% zijn. Dit hoge percentage werd veroorzaakt doordat de stadsboerderijen als één van de weinige publieke locaties wel open mochten zijn. In 2022 was er weer meer mogelijk en zijn het aantal bezoekers volgens verwachting.

Gerealiseerde baten, lasten en saldo per doelstelling (inclusief reservemutaties)

Bedragen x €1.000

Programma 4 Vrije tijd	Lasten jaarrekening	Baten jaarrekening	Saldo jaarrekening
Bevorderen laagdrempelig toegankelijke culturele en sportvoorzieningen (4.1)	-21.139	8.729	-12.410
Bevorderen levendige stad (4.2)	-7.219	1.223	-5.996
TOTAAL PROGRAMMA	-28.358	9.952	-18.406

Toelichting financiën

Financiën op hoofdlijnen

Met het budget is de meerjarige subsidiëring van de culturele basisvoorzieningen bekostigd. Ook kleinere culturele instellingen hebben uit dit budget een

jaarsubsidie gekregen. Nieuw was dat er vanaf 2022 op aanvraag kleine incidentele subsidies zijn verstrekt. Ook hebben we uit dit budget de exploitatie van onze voorzieningen voor natuur- en milieueducatie (de drie speel- en stadsboerderijen en de wijk- en schooltuinen) en de sport- en welzijnsaccommodaties betaald.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en jaarrekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.